Teknologiateollisuus

Teknologiateollisuuden lausunto asiassa E 17/2023 vp ja U 41/2023 vp

18.9.2023

Teknologiateollisuus ry kiittää mahdollisuudesta lausua komission tiedonannosta ja ehdotuksista koskien monivuotisen rahoituskehyksen 2021–2027 välitarkistusta ja STEP-kehitysvälineen perustamista.

MFF-välitarkistus ja -rahoitus

Kuten komissio toteaa tiedonannossaan, unioni on vuodesta 2020 lähtien kohdannut joukon vakavia ja odottamattomia kriisejä ja haasteita. Teknologiateollisuus pitää välttämättömänä, että EU-rahoituksen painopisteitä tarkastelleen uudelleen muuttunut tilanne huomioiden ja priorisointia tehden. Olemassa olevia rahoitus- ja kehitysvälineitä tulisi arvioida kriittisesti niiden tulosten ja vaikutusten pohjalta. Kun uusien välineiden perustaminen nähdään tarpeelliseksi, tulisi aina arvioida, voidaanko joku/joitakin olemassa olevia välineitä lakkauttaa tai muuttaa.

Teknologiateollisuus ry:n katsoo, että EU-budjetin tason tulee säilyä kohtuullisena välttäen Suomen nettomaksuosuuden kasvua. Lisäpanostukset tärkeäksi katsottuihin kohteisiin tulisi tehdä ensisijaisesti budjetin sisällä kohdentamalla rahoitusta uudelleen, tehokkaammin ja vaikuttavammin. Suomi voi myös edelleen parantaa EU-välineiden hyödyntämistä ja saantoa (tuotokset ja vaikutukset; eurot).

Tehtävät lisäpanostukset tulee kohdistaa niin, että ne tukevat parhaiden ratkaisujen ja parhaan osaamisen skaalautumista sisämarkkinoilla ja globaalista. Lisäpanostuksia ei pidä kohdistaa aluepoliittisin perustein BKT-pohjaisesti.

Teknologiateollisuus ry pitää erittäin hyvänä Innovaatiorahaston nykyistä luonnetta päästökauppajärjestelmään kytkeytyvänä avoimeen hankekilpailuun perustuvana kannustinrahastona, eikä tätä tulisi muuttaa. Päästökaupan laajetessa koskemaan uusia toimialoja, myös näiltä aloilta saatujen päästöoikeuksien huutokauppatuloja tulisi ohjata Innovaatiorahaston käyttöön toimialojen uudistumiseen.

Teknologiateollisuus ry katsoo, että viime vuosien tapahtumat ja globaali kehitys korostavat entisestään cross-border- ja eurooppalaisen yhteistyön tärkeyttä. Näkemyksemme on, että esimerkiksi koheesiorahastojen osalta käyttämättä jäänyt/jäävä EU-rahoitus voitaisiin kohdistaa strategisesti tärkeisiin innovaatiohankkeisiin avoimen EU-tasolla järjestettävän hankekilpailun kautta. Mikäli tämä osoittautuu liian haasteelliseksi muutostavoitteeksi, hankekilpailut voitaisiin järjestää EU-tasolla myös makroaluekohtaisesti (esim. Baltic Sea macroregion), mikä jo lisäisi mahdollisuutta tukea parhaiden käytäntöjen leviämistä sisämarkkinoilla sekä koheesiorahoituksen käytön läpinäkyvyyttä ja hyötyjä.

Teknologiateollisuus ry

Eteläranta 10, PL 10, 00131 Helsinki
Puhelin 09 192 31
www.teknologiateollisuus.fi
Y-tunnus: 0215289-2

STEP-kehitysväline

Teknologiateollisuus ry pitää hyvänä STEP-kehitysvälineen tavoitetta koordinoida tehokkaammin toimia ja rahoitusta strategisiin investointeihin seuraavilla aloilla: 1) syvä- ja digitaaliteknologiat, 2) puhtaat teknologiat, ja 3) bioteknologiat.

STEP-kehitysvälineen rahoituksen lähtökohtana tulee olla yllä mainitsemamme MFF-välitarkistusta ja -rahoitusta koskevat periaatteet.

Kun STEP-rahoitusta kohdennettaisiin eri ohjelmista ja rahastoista kuten Horisontti Eurooppa, Innovaatiorahasto tai Puolustusrahasto, tulee hankearviointi tehdä ohjelmien/rahastojen nykyisten kriteerien mukaisesti.

STEP-kehitysvälineen tulisi toimia alustana, joka edistää eri toimijoiden yhteistyötä ja resurssien kokoamista Euroopan ja sen teollisuuden kannalta kriittisillä alueilla. Teknologiateollisuus ry pitää hyvänä ehdotusta digitaalisen alustan/ikkunan rakentamisesta osana STEP-kehitysvälineen toteutusta. Tämä lisäisi EU:n päätöksenteon ja EU-rahoituksen läpinäkyvyyttä ja tukisi yritysten, erityisesti pk-yritysten, verkottumista EU:ssa. Digitaalisen alustan tulisi tarjota varhaisessa vaiheessa tietoa valmisteilla olevista hankkeista strategisesti tärkeillä alueilla, mukaan lukien hankkeet joihin jäsenmaat kohdistavat merkittäviä valtiontukia.

Teknologiateollisuus ry korostaa, että STEP-rahoitusta tulee kohdistaa EU:n teollisuuden pitkän aikavälin kilpailukyvyn vahvistamiseen, ensisijaisesti siis tki-toiminnan tukemiseen.

Perustelluissa tapauksissa, STEP-välineen rahoituspohja huomioiden, STEP-rahoitusta voitaisiin mielestämme käyttää määräaikaisesti investointeihin ”first industrial deployment” -vaiheeseen asti. Tämä edellyttää tapauskohtaista arviointia EU:n valtiontukisääntöjen joustoista. STEP-kehitysvälineestä ei pidä tehdä massatuotannon tukivälinettä. Jo tehtyjen tilapäisten valtiontukisääntöjen joustojen osalta Teknologiateollisuus ry korostaa mahdollisimman nopeaa paluuta kriisejä edeltäneeseen käytäntöön.

Ehdotuksen mukaan STEP-kehitysväline keskittyy kriittisiin teknologioihin edellä mainituilla kolmella alueella. Komission ehdotuksen mukaan teknologiat luokitellaan kriittisiksi, mikäli ne tuovat sisämarkkinoille innovatiivisen huippuluokan osatekijän, jolla on merkittävä taloudellinen potentiaali, tai mikäli ne edistävät unionin strategisten riippuvuuksien vähentämistä ja ehkäisemistä. Teknologiateollisuus ry pitää tätä luokittelua yleisellä tasolla perusteltuna. Korostamme kuitenkin, että strategisia riippuvuuksia tulisi tarkastella systeemitasolla teknologiaintegraatio huomioiden. Tämä tekee yksittäisten teknologioiden valinnasta ja teknologialistojen kokoamisen haasteelliseksi. Kun tavoitteena on Euroopan teknologinen johtajuus ja kestävä kasvu, oleellista on, että hankearvioinnissa käytetään ”excellence”-periaatetta.

Valtaosa tavoitelluista investoinneista tehdään yritysten ja yksityisen sektorin toimesta. Haluammekin lopuksi korostaa yksityisen ja julkisen sektorin yhteistyön tärkeyttä STEP-kehitysvälineen valmistelussa ja toimeenpanossa.

Teknologiateollisuus ry erillisen lausunnon komission ehdotuksesta neuvoston päätökseksi Euroopan unionin omien varojen järjestelmästä annetun päätöksen (EU, Euratom) 2020/2053 muuttamisesta.

TEKNOLOGIATEOLLISUUS RY

Jussi Mäkinen
Johtaja, EU-regulaatio

Mervi Karikorpi
EU-asioiden päällikkö, teollisuus- ja innovaatiopolitiikka